دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی – درمانی استان قزوین

معاونت بهداشت دانشگاه

بیماری سیاه زخم

این بیماری از باکتری به نام آنتراسیس باسیلوس تشکیل شده است این باکتری باعث ایجاد اسپور می شود ؛ اسپورها باکتری هایی هستند که در یک پوسته محافظ قرار دارند و می توانند برای مدت طولانی در خاک زندگی کنند، در واقع این باکتری در خاک وجود دارد. اگر این باکتری وارد بدن شود، فرد به بیماری سیاه زخم مبتلا می شود. به طور طبیعی این باکتری ها در خاک وجود دارند و می توانند سال ها غیر فعال بماند تا زمانی که میزبان مورد نظر خود را پیدا کنند و از طریق آن به بدن میزبان وارد شوند. این بیماری در آمریکای مرکزی و جنوبی، آفریقای صحرای جنوبی، آسیای میانه و جنوب غربی آسیا، جنوب اروپا و اروپای شرقی و در کارائیب وجود داشته و در حال توسعه می باشد. در بیشتر مواقع انسان هایی که گوشت خام مصرف می کنند و یا اینکه با حیوانات آلوده تماس دارند دچار این بیماری می‌شوند

روشهای انتقال سیاه زخم

پوستی: از راه تماس و دستکاری مواد آلوده دامی(پشم، پوست، گوشت، پودر استخوان خام و غیره) مبتلا می‌شود. میکروب از راه خراش‌های کوچک پوست وارد بدن انسان می‌شود

تنفسی: انتقال تنفسی توسط گرد و غبار آلوده به ندرت دیده می‌شود (در کارخانه‌های پشم بافی و پشم شویی)

گوارشی: انتقال از راه خوراکی توسط گوشت خام یا نیم پز، شیر خام و غیره ممکن است. انتقال از فرد به فرد بسیار نادر است.

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی – درمانی استان قزوین

معاونت بهداشت دانشگاه

پرسش های متداول

مهمترین راه های انتقال بیماری چیست؟

پوستی ، تنفسی، گوارشی

مهمترین علایم بیماری چیست؟

مهمترین علائم بیماری در نوع پوستی ایجاد زخمهای نکروز شده و سیاه رنگ در مرکز می باشد که به شکل گزش جای حشرات نمود می نمایید. آنتراکس تنفسی ممکنست دارای علایمی شبیه آنفلوانزا بوده و در موارد پیش رفته به صورت پنومونی هموراژیک تظاهر نماید که مرگ زا می‌باشد.

چگونه از ابتلاء به بیماری جلوگیری کنیم؟

در ایران واکسن تنها برای دام‌ها استفاده می‌شود. واکسن سیاه‌زخم از سویه Sterne باسیلوس آنتراسیس که توکسین در مقادیر غیرکشنده تولید می‌کند تهیه می‌گردد. ایمونیزاسیون به کمک چند نوبت تزریق زیرجلدی به فواصل صورت می‌گیرد. تزریق بوستر سالیانه نیز توصیه می‌شود. کارایی واکسنهای موجود بر روی انسان کاملاً تأیید نشده است.

در صورتی که لباس و وسایل به عامل سیاه‌زخم آلوده شود، باید آن‌ها را سوزاند. بهترین راه پیشگیری رعایت موازین بهداشت فردی در مواجهه با فراورده‌های حیوانی مثل پشم–پوست و استخوان می‌باشد در ضمن در کارخانه‌هایی که از این فراورده‌ها در تولید مایحتاج انسانی استفاده می‌کنند. حتماً لازم است موازین بهداشتی را به‌طور کامل رعایت کنند.

آیا تماس با حیوانات می تواند باعث ابتلاء به بیماری سیاه زخم شود؟

تماس و دستکاری مواد آلوده دامی(پشم، پوست، گوشت، پودر استخوان خام و غیره) مبتلا می‌شود. میکروب از راه خراش‌های کوچک پوست وارد بدن انسان می‌شود.

گروه پیشگیری و مبارزه با بیماریهای واگیر

معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین